

*Ține candelă
înimii aprinsă*
Învățătura
Părintelui Serghie

ediția a doua

În românește de
Marinela Bojin

Σοφία
editura

București

Cuprins

Partea întâi

VIAȚA ȘI PERSONALITATEA

Scurtă biografie	7
Slujirea de preot și duhovnic.	
Lumina răspândită de sfânta lui viețuire	27

Partea a doua

ÎNVĂȚATURA PĂRINTELUI SERGHIE

Despre pocaință	41
Despre rugăciune.....	47
Despre rugăciunea lui Iisus.....	53
Despre buna cumpănire a puterilor sufletești	62
Despre primejdiiile raționalismului	64
Despre citirea Sfintelor Scripturi	66
Despre împlinirea poruncilor dumnezeiești.....	68
Despre lupta cu patimile	69
Mândria	70
Iubirea de sine	70

Respect pentru Judecarea aproapelui	71
Desfrânarea	72
Mânia	72
Descurajarea, lehamitea, trândăvia și moleșeala inimii	73
Deznădejdea	76
Partea dracilor în stârnirea și învârtoșarea patimilor	78
Despre lupta cu gândurile, care duce la biruirea patimilor	81
Despre dreapta socotință (deosebirea duhurilor) ...	84
Despre nevoință	85
Despre viețuirea potrivit virtuților	87
Credința	87
Înfrânarea	87
Înstrăinarea de lume	88
Grija de a pune zi de zi bun început	88
Pomenirea morții	90
Răbdarea	92
Pacea	94
Smerenia	94
Iubirea aproapelui	95
Iubirea lui Dumnezeu	100
Despre cunoașterea lui Dumnezeu	101
Despre harul dumnezeiesc	102
Despre sfîntenie	104

Prețuri pentru oameni și cărți	
Țelul vieții omenești	105
Despre viețuirea zi de zi cu Domnul	107

Partea a treia

CUVINTE DE MÂNTUIRE

Cuvinte de mântuire	111
---------------------------	-----

Scurtă biografie

Fiul lui Gheorghe Șevici și al Mariei Struve, Chiril – viitorul stareț Serghei –, s-a născut la 3 august 1903 (21 iulie, după calendarul nou), la Haga (Olanda), unde părintii săi erau în vizită la bunicul său dinspre mamă, Chiril, care era ambasador al Rusiei în Țările de Jos.¹ A fost adus în Rusia pe când avea trei săptămâni.

Tatăl său era ofițier superior în armata rusă. Provine dintr-o nobilă familie venețiană, care poseda un domeniu în Herțegovina. Străbunicul său a plecat în Banat, iar bunicul, în Rusia, în

¹ A fost de asemenea ambasador al Rusiei în Germania și Japonia. Era fiul astronomului Otto Wilhelm Struve, și nepotul celebrului astronom Wilhelm Struve (1793-1864), născut în provincia germană Holstein, care a adoptat naționalitatea rusă. A fost fondatorul, în 1839, al observatorului din Sankt Petersburg. E socotit „părintele astronomiei moderne”. Chiril Struve a mai avut în afara de Maria încă trei fiice, una a fost prințesa Vera Mestșerskaya, fondatoarea azilului rus din Sainte-Genevieve-des-Bois; alta a fost soția generalului Orlov, iar a treia, soția lui Mumm, celebrul producător de șampanie.

Respect pentru cunoscătorii
1752. Acesta din urmă a dobândit rangul de general și i s-a încredințat conducerea husarilor din garda țarului. S-a distins în bătălia de la Borodino (1812) și a murit în bătălia de la Leipzig (1813). Tatăl lui Gheorghe a fost și el ofițer superior în armata rusă.

Pentru că statutul social al lui Gheorghe Șevici îi permitea să dispună de un mare număr de oameni de serviciu în casa sa, s-a îngrijit să angajeze francezi, germani și englezi, pentru ca, de mici, copiii săi, Chiril, Maria (Mașa)¹, și Ioan² să vorbească aceste trei limbi. Așa se face că încă de la vîrsta de opt ani Chiril vorbea perfect franceza. I-a rămas toată viața recunosător doi-cii sale, Parascheva, care era franțuzoaică, pentru că l-a învățat limba și cultura unei țări care i-a fost foarte dragă, dar și pentru că a contribuit mult la formarea sa religioasă.³

Între 1911 și 1913, Chiril a locuit la Willmanstrand, în Finlanda, unde tatăl său, colonel în acea vreme, fusese pus comandant al regimentu-

¹ Născută în 1899. A fost o pianistă excelentă și a compus mai multe piese muzicale.

² Născut în 1901. Având dese crize de convulsii, de la vîrsta de șase luni, a murit de Tânăr, în 1920.

³ În *Memoriile sale*, mama sa scria și ea: „Era o slujnică foarte credincioasă și fără îndoială ea a pus în sufletului copilului întâia piatră a edificiului ce-avea să se înalțe mai apoi” (Marie Șevici, *Sans retour. Ce qui fut*, Arhivele Bakhtmeteff, Université de Columbia, p. 64).

lui de dragoni. Amintirea frumuseții acestei țări nu i s-a șters niciodată din suflet. Casa în care locuiau avea o perspectivă minunată; situată într-un loc înalt, avea o grădină în terase, care cobora până la marele lac Saima, împânzit de insule împădurite, cu maluri abrupte pline de brazi și de mesteceni. Iarna, Chiril – care la nouă ani era deja un călăreț desăvârșit – își însoțea adesea mama în lungile ei plimbări călare, pe lacul înghețat.

Tânărul Chiril a păstrat de asemenei neștearsă amintirea Părintelui Serghie, preotul regimentului, de la care lua lectii de religie și care i-a dăruit un Nou Testament, cu text slavon și rus, pe două coloane.

În *Memoriile* sale, Maria Șevici îl înfățișează pe Chiril, în această perioadă, ca fiind un copil dezghețat, curajos, bun și generos: „Din cea mai fragădă copilărie a dat dovardă de o mare bunătate. La vîrsta de opt ani, aflând că femeia care se îngrijea de fratele său primise vești rele de la familia sa și că fiul ei își pierduse slujba, Chiril i-a dat femeii, care, necăjită, pleca să-și vadă fiul și nepoții, o hârtie împăturită, spunându-i: Ați vrea să le duceți nepoților dumneavoastră ceva din partea mea? Este un desen pe care l-am făcut pentru ei. Dar să nu vă uitați la el decât când ajungeți acolo! În hârtia împăturită era, pe lângă desen, și o bancnotă de cinci ruble, toată mică sa avere”.¹

¹ Sans retour. Ce qui fut, p. 65.

Respect pentru cunoașterea tău
Tatăl său fiind numit în 1914 general al husarilor din Garda imperială și „membru al suitei Majestății Sale”, Chiril a mers cu întreaga familie să locuiască la Tarskoe Selo, unde se afla palatul țarului.¹ În vîrstă de unsprezece ani, Chiril a primit, ca toți fișii de demnitari, gradul (onorific) de ofițer și a primit o mică formăție militară, în care echitația era pe primul plan. Fotografiile de familie ni-l arată călare pe un splendid cal alb (era culoarea cailor regimentului de gardă pe care-l conducea tatăl său), în uniformă de gală, cu sabia la sold, având aerul celui care-și ia în serios funcția.

Între 1915 și 1916, în timpul războiului, familia a stat în mai multe rânduri la Kislovodsk, un oraș din Caucaz, apoi, la sfârșitul anului 1916, s-au dus să locuiască pentru o vreme la Tiflis, unde generalul Șevici își avea garnizoana.

În 1917, la izbucnirea revoluției, familia Șevici și-a văzut toate bunurile confiscate (mai ales locuința și pădurile pe care le aveau în regiunea Voronej). Ca multe alte familii nobile,

¹ Generalul Gheorghe Șevici era unul dintre apropiatii țarului Nicolae al II-lea și al soției lui, după cum se vede din această scrisoare a țarinei către soțul său, datată 31 ianuarie 1915: „Mi-am luat la revedere de la cinci ofițeri care se întorceau de la război, printre care Șevici, care era trist că nu poate aștepta întoarcerea voastră; va pleca mâine, căci se teme că altfel își va pierde regimentul”. Vezi, de asemenea, și memoriile Mariei Șevici.

Reș-au refugiat la Petrograd, la Kislovodsk, unde mai stătuseră în numeroase rânduri. Au reușit să rămână acolo până în 1920, în pofida ocupării orașului când de „albi”, când de „roșii”.

Încă adolescent, Chiril a intrat în 1918 alături de tinerii de vîrstă sa în gruparea Uniunii panrusse a tineretului monarhist, fondată de contele Mihail Grabbe; acolo i-a întâlnit pe unii dintre cei care aveau să-i devină prieteni apropiati, printre care Alexandru Kasem-Beg și prințul Vladimir Romanov. Tatăl său a luptat în acea vreme în armata albă, condusă de generalul Denikin, apoi de generalul Wranghel; în octombrie 1920, familia a fost silită, ca mulți altele, să ia calea exilului, părăsind Rusia, prin Odesa, spre Constantinopol.

După o scurtă sedere în Elveția (unde Chiril a dat un examen la nivelul bacalaureatului), familia sa a locuit doi ani la Berlin. Acolo, Chiril și-a găsit o slujbă la o bancă. Și-a ostoit aici pasiunea pentru muzica clasică, în specială pentru operă (își amintea cum, în acea perioadă de inflație galopantă, i se întâmpla să-și cheltuiască salariul pe o săptămână pentru a-și cumpăra bilet la un concert). La Berlin, unul dintre prietenii săi a fost Paul B. Anderson, viitorul conducător al Mișcării internaționale a tineretului creștin (YMCA).¹

În 1923, familia Șevici s-a instalat la Paris, într-un imobil situat pe bulevardul Frémiet, la nu-

¹ Vezi P. B. Anderson, *No East or West*, Paris, 1985, p. 124.

mărul 9, în arondismentul XVI. Chiril și-a găsit de îndată de lucru la banca Morgan, al cărei sediu se afla în Place Vendome; sarcina sa acolo era să țină contabilitatea conturilor curente ale capetelor încoronate, prinți și mari duci. Locuia cu părinții săi, a căror casă era frecventată de marile figuri ale emigației ruse: intelectuali, artiști și politicieni.

La sfârșitul anului 1924, Chiril s-a implicat în mișcarea Tinerilor ruși (*Mladoross*), care tocmai fusese creată. Condusă de Alexandru Kasem-Beg¹, această organizație politică, care își avea sediul la Paris și era reprezentată în douăzeci și șase de țări, a fost cea mai importantă și mai activă organizație a emigației ruse.² Cu un caracter naționalist – una dintre devizele sale era: „Nic Alb, nici Roșu, Rus” – și pătrunsă de idealuri religioase, ea milita pentru restaurarea în Rusia a unei monarhii democratice, lucru ce se reflecta la un moment dat printr-o altă deviză a ei: „țarul și sovietele” (acest ultim termen fiind folosit în sensul lui prim, de adunări ale reprezentanților aleși). Această poziție îi conferea un caracter ambiguu și incomod – adversarii ei de stânga o acuzau că e dreapta, iar adversarii de

¹ Despre Alexandru Kasem-Beg, vezi teza consacrată lui de Mireille Massip, *La vérité est fille du temps. Alexandre Kasem-Beg et l'émigration en Occident*, Geneve, Editions Georg, 1999.

² Despre istoria acestei mișcări, vezi *ibidem*.